

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5CoE/70/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4214205285
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oliver Kolenčík
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4214205285.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Olivera Kolenčíka a sudcov JUDr. Vladimíra Pribulu a JUDr. Borisa Minksa, v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpený advokátskou kanceláriou Advocate s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 36 865 141, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Martin Máčaj, proti povinnej: O. Y., nar. XX. XX. XXXX, bytom L., E. XXXX/X, o vymoženie 677,17 eura s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Komárno č. k. 6Er/362/2014-19 z 21. júla 2014, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e.**

Povinnej voči oprávnenému nárok na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a.**

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Komárno (súd prvej inštancie v zmysle § 12 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“ a ako exekučný súd v zmysle § 45 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení platnom a účinnom v čase začatia exekúcie, ďalej len „Exekučný poriadok“) uznesením č. k. 6Er/362/2014-19 z 21. júla 2014 zamietol žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, PhD. (EX 17835/15) o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na § 44 ods. 2 Exekučnému poriadku, § 39, § 53 ods. 1, 2, 3, 5, § 54 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“ alebo len „OZ“) a § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len „ZoRK“).

3. V odôvodnení poukázal na to, že oprávnený sa na základe návrhu na vykonanie exekúcie spísanom vo forme zápisnice pred súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým dňa 08. 02. 2014 domáhal voči povinnej vymoženiu pohľadávky vo výške 677,17 eura s príslušenstvom, trov konania a trov exekúcie. K návrhu priložil kópiu z 14. 01. 2011, kópiu účastníkmi uzavretej Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX z 14. 01. 2011, rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri Slovenskej rozhodcovskej a.s., so sídlom Bratislava, Karloveské rameno 8, sp. zn. SR 10913/11 z 7. marca 2012, ktorý je exekučným titulom. Súdny exekútor požiadal dňa 18. 03. 2014 exekučný súd o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

4. Exekučný súd primárne skúmal, či bola daná právomoc rozhodcovského súdu rozhodovať na základe platnej rozhodcovskej zmluvy uzavretej medzi zmluvnými stranami. Za týmto účelom dňa 11. 04. 2014 vyzval oprávneného, aby v lehote 15 dní od jeho doručenia predložil platnú rozhodcovskú zmluvu, ktorá zakladala právomoc Stáleho rozhodcovského súdu, ktorý v danej veci rozhodol rozsudkom sp. zn. SR 10913/11 z 7. marca 2012. Výzvu prevzal právny zástupca oprávneného dňa 29. 04. 2014 a dňa 15. 05. 2014 doplnil svoj návrh o rozhodcovskú zmluvu uzavretú medzi oprávneným a povinnou z 14. 01. 2011.

5. Preskúmaním listinných dôkazov exekučný súd zistil, že oprávnený poskytol povinnej na základe Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX z 14. 01. 2011 úver vo výške 300 eur, ktorá sa zaviazala zaplatiť oprávnenému spolu s poplatkom za jeho poskytnutie, celkovo vo výške 588 eur v 12 mesačných splátkach po 49 eur.

6. Podľa Článku II predloženej rozhodcovskej zmluvy všetky spory, ktoré vzniknú z predloženej zmluvy o úvere, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú z dohody o vyplnení zmenky zabezpečujúcej uvedenú úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmenky, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešené: a) pred Stálym rozhodcovským súdom zriadeným spoločnosťou Slovenská rozhodcovská, a.s., Karloveské rameno 8, Bratislava, IČO: 35 922 761 (rozhodcovský súd), ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na rozhodcovskom súde; rozhodcovské konanie bude vedené podľa vnútorných poriadkov rozhodcovského súdu, a to jedným rozhodcom ustanoveným podľa vnútorných predpisov rozhodcovského súdu; b) pred príslušným súdom SR, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok). Zmluvné strany sa dohodli, že pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu, ktorý vznikne z tejto zmluvy, vrátane sporu o jej platnosť, výklad alebo zrušenie na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovaciu podmienku tejto rozhodcovskej doložky; ustanovenie tejto vety sa nepoužije v prípade, ak pred podaním žaloby na súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je touto rozhodcovskou doložkou v súlade s vnútornými predpismi rozhodcovského súdu založená právomoc rozhodcovského súdu. Podľa Článku III bod 1 rozhodcovskej zmluvy zmluvné strany v zmysle ustanovenia § 42 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní vylučujú zrušenie rozhodnutia Stáleho rozhodcovského súdu v rámci obnovy konania podľa zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov.

7. Z preskúmania exekučný súd ďalej zistil, že ustanovenia rozhodcovskej zmluvy, ktorá mala založiť legitimitu exekučného titulu v predmetnom konaní, spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tým, že znemožňujú spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a ponechávajú ho výlučne na vôli dodávateľa, t. j. oprávneného. Spotrebiteľ sa v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred dodávateľom bez toho, aby mohol vplyvať na ich obsah.

8. Rozhodcovská zmluva umožňujúca oprávnenému výber rozhodcovského konania nenapĺňa záujem na ochrane spotrebiteľa, prieči sa dobrým mravom a výkon práv a povinností z takejto zmluvy odporuje dobrým mravom. Akékoľvek plnenie priznané rozhodcom na základe rozhodcovskej zmluvy, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi, je plnením, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi vyplývajúcimi z ustanovenia § 3 Občianskeho zákonníka z dôvodu, že právo na súdnu ochranu je zaručené Ústavou SR, ako aj právo na spravodlivý súdny proces je zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorým je Slovenská republika viazaná. Z hľadiska ochrany spotrebiteľa nie je rozdiel medzi výhradnou rozhodcovskou zmluvou a voľbou dodávateľa, ktorý spotrebiteľovi rozhodcovské konanie vnúti ako najvhodnejší spôsob rozhodovania sporu. Spotrebiteľ musí mať vždy právo obrátiť sa na všeobecný súd. Ak aj je v rozhodcovskej zmluve uvedené, že v prípade, že sa spotrebiteľ obráti ako prvý na všeobecný súd, v tom prípade už nemôže dodávateľ riešiť spor na rozhodcovskom súde, je to vo väčšine prípadov neúčinné vzhľadom na to, že málokto spotrebiteľ je právne zdatný natoľko, aby sa ako prvý obrátil na súd, zvlášť ak ide o uplatňovanie práv z pohľadávky, na zaplatenie ktorej je sám zaviazaný.

9. S poukazom na uvedené skutočnosti súd prvej inštancie dojednanie rozhodcovskej zmluvy umožňujúce riešiť spory vyplývajúce z účastníkmi uzavretej zmluvy o úvere pred rozhodcovským súdom podľa výberu oprávneného považoval za neprijateľné. S ohľadom na uvedené predložený rozhodcovský rozsudok vzhľadom na absenciu právomoci rozhodcovského súdu v danej veci konať, a to s poukazom na neplatnosť rozhodcovskej zmluvy, nie je možné považovať za spôsobilý exekučný titul.

10. Vzhľadom na to, že rozhodcovská zmluva je v zmysle vyššie uvedeného neplatná, exekučný titul vydaný na základe takejto neplatnej rozhodcovskej doložky je materiálne nevykonateľný, čo predstavuje neodstrániteľnú prekážku brániacu vykonaniu exekúcie, preto exekučný súd zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v celom rozsahu.

11. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie oprávnený, žiadajúc odvolací súd, aby napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Uviedol, že súd dospel k nesprávne právnemu posúdeniu veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ OSP), ktoré vychádzalo z posudzovania podľa právnej normy, ktorá na skutkový stav nedopadá alebo právnu normu určil správne, avšak nesprávne ju interpretoval, alebo ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Exekučný súd v prejednávanej veci prekročil rámec svojej preskúmvacej činnosti, ktorú mu zveril zákon č. 233/2995 Z. z. (Exekučný poriadok) a v jeho nadväznosti zákon č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Súd v prejednávanej veci okrem ustanovenia § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. na zistený skutkový stav aplikoval aj ustanovenie § 45 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Na správne zistený skutkový stav veci nesprávne aplikoval právny predpis.

12. Pri udelení poverenia na výkon exekúcie súd z predložených podkladov (exekučný titul, žiadosť o udelenie poverenia, návrh na vykonanie exekúcie) skúmal exekučný titul z formálnej a materiálnej stránky. Formálne preskúmvanie exekučného titulu sa obmedzuje na dodržanie všetkých formálnych náležitostí exekučného titulu podľa § 34 zákona o rozhodcovskom konaní. Preskúmvanie materiálnej stránky spočíva v preskúmvaní hmotnoprávných predpokladov exekučného titulu (dovolenosť, možnosť a súlad s dobrými mravmi). Súd pri preskúmvaní exekučného titulu po materiálnej stránke nemohol skúmať samotné rozhodcovské konanie, keďže samotné ustanovenie, o ktoré sa opiera súd v napadnutom uznesení, stanovuje podmienku na zastavenie exekúcie tak, že rozhodcovský rozsudok a nie rozhodcovské konanie zaväzuje k niečomu nedovolenému. Exekučný súd sa tak v rámci materiálneho prieskumu musí obmedziť len na skúmanie výroku exekučného titulu. Splnenie podmienok zastavenia exekúcie, t. j. zaväzovať k niečomu objektívne nemožnému, právom nedovolenému alebo k niečomu, čo je v rozpore s dobrými mravmi, však musí mať povahu zjavného nedostatku exekučného titulu. Táto požiadavka materiálnej stránky exekučného titulu vyplýva zo samotnej povahy exekučného konania, kde konajúci súd nemá možnosť inak ako z exekučného titulu sa oboznámiť s priebehom rozhodcovského konania. V rámci exekučného konania súd nemôže zaujímať právne stanoviská a úvahy k výroku samotného exekučného titulu (rozhodcovského rozsudku) a musí sa obmedziť len na také dôvody zastavenia exekúcie, ktoré majú povahu skutkovo zjavných dôvodov.

13. Ak súd aplikoval na skutkový stav veci ust. § 45 ods. 2 spôsobom právneho posúdenia správnosti výroku rozhodcovského súdu, ukrátil tým strany exekučného konania práv, ktoré im priznáva zákon o rozhodcovskom konaní alebo Občiansky súdny poriadok, hlavne právo na prejednanie veci pred príslušným súdom. Postupom súdu v tejto veci a jeho výkladom ustanovenia § 45 zákona o rozhodcovskom konaní dochádza k nahradzovaniu konania o žalobách o zrušenie rozhodcovských rozsudkov (§ 40 cit. právneho predpisu) exekučným konaním, čo je v rozpore s obsahom a účelom zákona o rozhodcovskom konaní. Ďalej poukázal na to, že rozhodnutie trpí procesnou vadou, ktorou je odôvodnenie rozhodnutia. V súvislosti s neúplným zistením skutkového stavu veci súdom prvej inštancie mal za to, že konajúci súd pri posudzovaní predložených dôkazov neúplne zistil skutkový stav veci, keďže namietal skutočnosť, že zmluvnými stranami nebola dojednaná žiadna rozhodcovská zmluva, resp. rozhodcovská doložka.

14. Oprávnený s povinnou uzatvárali rozhodcovskú doložku podľa § 3 zákona o rozhodcovskom konaní formou samostatného právneho úkonu, a to na samostatnej listine. V niektorých prípadoch je rozhodcovská doložka dohodnutá v rámci všeobecných obchodných podmienok, ktoré sú pre zmluvné strany záväzné. Konajúci súd však tieto skutočnosti dostatočne nezistoval, čím zaťažil konanie vadou nedostatočne zisteného skutkového stavu. V zmysle čl. 2 predmetnej zmluvy je následne daná právomoc Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a. s., rozhodnúť spor medzi zmluvnými stranami, pričom Stály rozhodcovský súd zriadený zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a. s., postupuje v súlade so zákonom o rozhodcovskom konaní ako aj v zmysle svojho Rokovacieho poriadku. Vzhľadom k tomu bol exekučný titul vydaný oprávneným orgánom v konaní vedenom v zmysle už spomínaného osobitného právneho predpisu. Vo veci námietky konajúceho súdu ohľadom znemožnenia voľby sporu pred štátnym súdom v súvislosti s § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka poukázal na odôvodnenie zákonodarcov, v zmysle ktorého je cieľom tejto úpravy umožniť spotrebiteľom rozhodnúť sa, kde uplatnia svoje práva, a teda exekučný súd vo veci konal nad rámec zákonných ustanovení.

15. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote, preskúmal napadnuté rozhodnutie, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP), prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné, preto uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

16. Exekučné konanie sa začalo spísaním návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie vo forme zápisnice z 08. 02. 2014 pred súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým, so sídlom Exekútorského úradu: Záhradnícka 60, Bratislava v neprospech povinnej o vymoženie pohľadávky vo výške 677,17 eura s príslušenstvom. Exekučným titulom bol rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a. s., so sídlom Bratislava, Karloveské rameno 8, sp. zn. SR 10913/11 z 7. marca 2012, právoplatný 26. marca 2012 a vykonateľný 29. marca 2012. Exekučným titulom bola povinnej (žalovanej) uložená povinnosť zaplatiť oprávnenému (žalobcovi) sumu 677,17 eura, spolu so zmenkovým úrokom vo výške 0,25 % denne zo sumy 677,17 eura od 04. 10. 2011 do zaplataenia, zákonným úrokom vo výške 6 % ročne zo sumy 677,17 eura od 04. 10. 2011 do zaplataenia a nahradiť trovy rozhodcovského konania vo výške 252,52 eura, to všetko v mesačných splátkach vo výške 100 eur splatných vždy k poslednému dňu v mesiaci na účet žalobcu s tým, že prvá splátka sa stáva splatnou k poslednému dňu v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti rozhodcovského rozsudku, až do úplného zaplataenia dlhu, a to pod následkom straty výhody splátok a výkonu rozhodnutia v prípade nezaplataenia čo i len jednej splátky riadne a včas.

17. S účinnosťou od 01. 07. 2016, prijatím zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), došlo v súlade s § 473 CSP k zrušeniu zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok. Nová právna úprava dôsledne dodržiava princíp okamžitej aplikovateľnosti procesnoprávných noriem, ktorý znamená, že nová procesná úprava sa použije na všetky konania, a to aj na konania začaté pred dňom účinnosti CSP s ustanovenými výnimkami z tohto základného pravidla.

18. Podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

19. Podľa § 470 ods. 2 CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany.

20. Podľa § 9a ods. 1 Exekučného poriadku, ak to povaha veci nevyklučuje, v konaní podľa tohto zákona sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku.

21. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

22. Podľa § 243h ods. 1 veta prvá Exekučného poriadku, ak tento zákon v § 243i až 243k neustanovuje inak, exekučné konania začaté pred 1. aprílom 2017 sa dokončia podľa predpisov účinných do 31. marca 2017.

23. Podľa § 243d ods. 1 Exekučného poriadku v znení účinnom od 01. 01. 2015, exekučné konanie na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu, vydaného pred 1. januárom 2015, možno začať len do troch mesiacov od účinnosti tohto zákona. Na základe návrhu na vykonanie exekúcie podaného po tejto lehote nemožno udeliť poverenie na vykonanie exekúcie; rozhodcovské rozhodnutie prestáva účastníkov rozhodcovského konania zaväzovať.

24. Podľa § 243d ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom od 01.01.2015, na exekučné konania začaté v súlade s odsekom 1 alebo vedené na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu, a ktoré neboli ukončené k 1. januáru 2015, sa použijú predpisy účinné do 31. decembra 2014.

25. Podľa § 41 ods. 1 Exekučného poriadku v znení účinnom v čase začatia exekučného konania, exekučným titulom je vykonateľné rozhodnutie súdu, ak priznáva právo, zaväzuje k povinnosti, alebo postihuje majetok.

26. Podľa tohto zákona možno vykonať exekúciu aj na podklade vykonateľných rozhodnutí rozhodcovských súdov a rozhodcovských komisií a zmierov nimi schválených (§ 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku).

27. Odvolací súd v súvislosti s Doplnením návrhu na vykonanie exekúcie v súlade s ust. § 243f ods. 1 Exekučného poriadku, ktorý bol exekučnému súdu doručený dňa 03. 02. 2016 poukazuje na to, že toto podanie neobsahuje žiadne nové a rozhodujúce skutočnosti, ktoré by zavázali pri závere odvolacieho súdu v tom smere, že ďalšie vedenie exekúcie by bolo v súlade so zákonom. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie pokiaľ ide o skutočnosť, že rozhodcovský súd nemal právomoc vo veci rozhodovať, a to vzhľadom k tomu, že nebola platne a individuálne dojednaná uzavretá rozhodcovská zmluva, ktorá mala právomoc rozhodcovského súdu podľa tvrdení oprávneného založiť, a teda právomoc tohto rozhodcovského súdu nebola založená. S poukazom už na vyššie uvedené skutočnosti ide teda o nulitný právny akt, ktorý nemôže byť spôsobilým exekučným titulom, a to ani z formálnej ani z materiálnej stránky. Vzhľadom k tomu, že sa oprávnený odvolal na skutočnosti uvedené v odôvodnení rozhodcovského rozsudku, potom odvolací súd musí konštatovať, že na všetky tieto skutočnosti súd prvej inštancie už prihliadol, čo v závere viedlo exekučný súd k rozhodnutiu o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia a odvolací súd sa stotožňuje s vecnou správnosťou takéhoto uznesenia.

28. Súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak je exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená. V rozhodnutiach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 13. 10. 2011 sp. zn. 3Cdo/146/2011 a zo dňa 18. 01. 2012 sp. zn. 6Cdo/143/2011 Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí ako exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Ak nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Pri riešení otázky, či rozhodcovský rozsudok vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor, nie je exekučný súd viazaný tým, ako túto otázku vyriešil rozhodcovský súd.

29. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, preto potvrdzuje vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia, pričom uviedol, že konanie o nútenom výkone súdnych a iných rozhodnutí, exekučné konanie, je integrálnou súčasťou práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 Ústavy SR.

30. Exekučný poriadok pre začatie exekúcie, ako aj na jej ďalší priebeh, vyžaduje splnenie zákonom stanovených podmienok, ktoré sú procesného a hmotnoprávneho charakteru. K procesným podmienkam exekúcie patria spôsobilosť účastníkov, právomoc a príslušnosť súdu, ako i spôsobilý návrh a listina, o ktorej oprávnený tvrdí, že je vykonateľným exekučným titulom. Všetky ostatné predpoklady exekúcie sú predpokladmi hmotnoprávnymi, ktorých nedostatok síce nebráni začatiu a pokračovaniu exekučného konania, ale bráni prípustnosti samotnej exekúcie. Z uvedeného vyplýva, že jedným z predpokladov na vedenie exekúcie voči povinnému je exekučný titul, ktorým môže byť rozhodnutie súdu alebo rozhodnutie iných orgánov, prípadne iná verejná listina. Exekučným titulom je pritom také rozhodnutie, ktoré je vykonateľné a ktoré ukladá povinnému určitú povinnosť, pričom musí spĺňať tak formálne, ako aj materiálne predpoklady vykonateľnosti. Formálna vykonateľnosť je splnená dodržaním zákonom predpísaných náležitostí o doručení rozhodnutia, o uplynutí lehoty na plnenie a o podaní riadneho oprávneného prostriedku. Materiálne predpoklady vykonateľnosti exekučného titulu sú, či účastníci označení v rozhodnutí skutočne existujú, či nejde o rozhodnutie voči neexistujúcemu subjektu, či sú označení natoľko presne, že nemožno mať neodstrániteľnú pochybnosť, o koho sa jedná a či ide o plnenie, ktorého vymoženie zákon predpokladá.

31. Ustanovenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku upravuje zodpovednosť exekučného súdu za vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, pretože vydanie tohto poverenia musí byť výsledkom

náležitého preskúmania exekučného titulu, žiadosti o vydanie poverenia a návrhu na vykonanie exekúcie. Materiálnym predpokladom každej civilnej exekúcie je existencia exekučného titulu. Vydanie poverenia v prípade nedostatkov exekučného titulu by znamenalo iba to, že exekúcia sa síce začala, avšak musí byť v každom štádiu konania aj tak zastavená. Uvedené má za následok, že exekučný súd je povinný už v tejto fáze konania prihliadnuť na to, či sú tu dôvody neprípustnosti exekúcie vykonávanej na základe rozhodcovského rozsudku, tak ako tieto vyplývajú z § 45 zákona o rozhodcovskom konaní a v prípade ich zistenia súd musí žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietnuť.

32. Niet sporu o tom, že skutkový a právny základ exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská a. s., so sídlom v Bratislave, Karloveské rameno 8, sp. zn. SR 10913/11 z 7. marca 2012 je zmluva o úvere č. XXXXXXXXXX, uzatvorená účastníkmi konania dňa 14. 01. 2011. Nepochybne ide o zmluvu spotrebiteľskú podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, uzatvorenú štandardným formulárovým systémom, keďže veriteľ, v tomto spore oprávnený, je osoba, ktorá pri uzatváraní predmetnej zmluvy konala v rámci svojej podnikateľskej činnosti a dlžník, v tomto spore povinná, je osoba, ktorá pri uzatváraní zmluvy vystupovala v pozícii spotrebiteľa. Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie správne posúdil povinnú ako spotrebiteľa, oprávneného ako dodávateľa, úverovú zmluvu ako spotrebiteľskú zmluvu a správne aplikoval ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch. Odvolací súd dodáva, že normy obchodného práva sú v takomto prípade použiteľné len vtedy, ak neodporujú úprave spotrebiteľských vzťahov v Občianskom zákonníku, keďže normy spotrebiteľského práva sú špeciálnymi ustanoveniami aj vo vzťahu k Obchodnému zákonníku, pričom platí zásada *lex specialis derogat legi generali* (prednosť má špeciálna právna úprava pred všeobecnou).

33. Súd prvej inštancie sa preto správne pred rozhodnutím o vydaní poverenia súdnemu exekútorovi prednostne zaoberal otázkou právomoci orgánu (rozhodcovského súdu), ktorý vydal exekučný titul. Podľa názoru odvolacieho súdu povinnej ako spotrebiteľovi bolo zároveň aj postupom rozhodcovského súdu odňaté právo brániť sa a podať žalobu, alebo akýkoľvek iný opravný prostriedok na všeobecný súd, pričom ide o právo spotrebiteľa upravené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky). Odvolací súd preto zhodne so súdom prvej inštancie prijal záver, že predmetný exekučný titul je v rozpore so zákonom. V tomto smere je z odôvodnenia rozhodcovského rozsudku nepochybné, že právomoc rozhodcovského súdu bola založená rozhodcovskou zmluvou. Z predloženej rozhodcovskej zmluvy vyplýva, že v Článku II predloženej rozhodcovskej zmluvy všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú z dohody o vyplnení zmenky zabezpečujúcej uvedenú úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmenky, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešené: a) pred Stálym rozhodcovským súdom zriadeným spoločnosťou Slovenská rozhodcovská, a. s., Karloveské rameno 8, Bratislava, IČO: 35 922 761 (rozhodcovský súd), ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na rozhodcovskom súde; rozhodcovské konanie bude vedené podľa vnútorných poriadkov rozhodcovského súdu, a to jedným rozhodcom ustanoveným podľa vnútorných predpisov rozhodcovského súdu, b) pred príslušným súdom SR, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok). Zmluvné strany sa dohodli, že pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu, ktorý vznikne z tejto zmluvy, vrátane sporu o jej platnosť, výklad alebo zrušenie na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvzovaciú podmienku tejto rozhodcovskej doložky; ustanovenie tejto vety sa nepoužije v prípade, ak pred podaním žaloby na súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je touto rozhodcovskou doložkou v súlade s vnútornými predpismi rozhodcovského súdu založená právomoc rozhodcovského súdu. Podľa Článku III. bod 1 rozhodcovskej zmluvy zmluvné strany v zmysle ustanovenia § 42 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní vylučujú zrušenie rozhodnutia Stáleho rozhodcovského súdu v rámci obnovy konania podľa zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku.

34. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia s ohľadom na dôvody uvádzané oprávneným v podanom odvolaní, odvolací súd uvádza, že akákoľvek rozhodcovská doložka bez ohľadu na jej formu a znenie obsiahnutá v zmluve uzatvorenej medzi dodávateľom a spotrebiteľom, ako aj v samotnej rozhodcovskej zmluve, je podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka neprijateľnou podmienkou, ak spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa. Takáto rozhodcovská doložka je preto podľa § 53 ods. 5 Občianskeho

zákonníka neplatná. V predmetnom exekučnom konaní ide o tento prípad. Podľa názoru odvolacieho súdu si povinná ako spotrebiteľ rozhodcovskú doložku obsiahnutú v rozhodcovskej zmluve osobitne nevyjednála a nemala na výber vzhľadom na jej splnutie s ostatnými obchodnými podmienkami oprávneného. Mala možnosť zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým obchodným zmluvným dojednaniam, a teda aj rozhodcovskému konaniu, ak ho vyvolal dodávateľ ako prvý. To je pravdepodobne aj najčastejšia situácia, pretože dodávateľ sa snaží získať exekučný titul. Odvolaciemu súdu je aj z jeho rozhodovacej činnosti známe, že oprávnený uzatvára s druhou zmluvnou stranou typizované (formulárová, typová, tiež adhézna) zmluvy. Preto bolo treba dospieť k tomu záveru, že v rozhodcovskom konaní nebola zabezpečená spravodlivá ochrana práv spotrebiteľa. Tento záver treba prijať bez ohľadu na to, že oprávnený rozhodcovskou zmluvou iba alternatívne dojednal konanie pred rozhodcovským súdom. V danom prípade to bol práve oprávnený, ktorý takto formulované dojednanie aplikoval a obrátil sa na rozhodcovský súd, ktorého rozhodnutie je v tejto veci exekučným titulom, pričom práve túto možnosť oprávneného treba posúdiť z vyššie uvedených hľadísk. Iba skutočnosť, že v zmysle čl. II rozhodcovskej zmluvy sa účastníci zmluvy mohli obrátiť aj na všeobecný súd, nemá za následok platnosť celej rozhodcovskej doložky, pretože podstatným je to, že zmluva, ktorú povinná podpísala, t. j. zmluva o úvere č. XXXXXXXXXX z 14. 01. 2011, rovnako aj rozhodcovská zmluva podpísaná povinnou dňa 14. 01. 2011, t. j. súčasne v čase podpisu zmluvy o úvere, je adhéznu zmluvou. Povinná nemala možnosť jej obsah meniť, a tak nemala ani možnosť nepodpísať rozhodcovskú zmluvu, na základe ktorej rozhodcovské konanie aj prebehlo. V tomto smere odvolací súd zdôrazňuje, že na takto dojednanú rozhodcovskú zmluvu nemožno nazeráť ako na individuálne dojednanú. Zároveň nie je zanedbateľnou tá skutočnosť, že spotrebiteľ, ktorý má záujem získať peňažné prostriedky je vo finančnej tiesni a pri podpise rozhodcovskej zmluvy sa môže odôvodnene domnievať, že ak rozhodcovskú zmluvu nepodpíše, úver mu nebude poskytnutý. Odvolací súd zastáva názor, že rozhodcovská zmluva bola spotrebiteľovi predložená na podpis práve v čase jeho zníženej bdlosti, kedy si povinná nemohla dostatočne uvedomiť dôsledky svojho podpisu a prijatie podmienok rozhodcovskej zmluvy. Spotrebiteľ v tejto situácii koná pod tlakom finančnej tiesne a stave núdze, a preto nie je schopný posúdiť následky dojednaní, s ktorými vyjadruje súhlas pri podpise rozhodcovskej zmluvy. Ohľadom možnosti alternatívne si vybrať medzi rozhodcovským a všeobecným súdom, odvolací súd označuje túto možnosť za zjavne teoretickú, bez možnosti praktického využitia spotrebiteľom.

35. Ochrana spotrebiteľov, ktorú legislatíva európskej únie a členských štátov zabezpečuje, má za cieľ nad rámec základných zásad súkromného práva ako autonómia zmluvných strán, či pacta sunt servanda, zvýšiť ochranu záujmov spotrebiteľov. Dôvody takejto potreby možno hľadať v charaktere priemerného spotrebiteľa, ktorý vstupuje do právnych vzťahov najmä pre aktuálnu potrebu uspokojenia svojich spotrebiteľských potrieb. Iná kvalita bdlosti v procese kontraktácie sa vyžaduje od subjektu - zmluvnej strany - nespotebiteľa, a iná kvalita bdlosti sa vyžaduje od spotrebiteľa. Každý sa má predovšetkým starať o svoje veci sám, tzn. sám musí niesť dôsledky svojich rozhodnutí, preto možno uzavrieť, že nemožno zbaviť ani spotrebiteľa civilnej zodpovednosti za neplnenie si povinností vyplývajúcich zo spotrebiteľských zmlúv. Súdnou ochranu však nemožno uprieť ani menej bdlému, či skoro pasívnemu až ľahostajnému spotrebiteľovi. Jeho ochrana je ale založená a rozsahom upravená zákonom, preto možno ochrániť spotrebiteľa len v obmedzenom rozsahu. Ak teda zákon stanovuje, že neprijateľnou podmienkou (s dôsledkom neplatnosti) je tiež najmä ustanovenie, ktoré vyžaduje v rámci dojednanej rozhodcovskej zmluvy od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, potom stanovenie konkrétneho rozhodcu, ktorý vec prejedná patrí tiež do množiny neprijateľnej praktiky, podmienky, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach práve z dôvodov uvedených v predchádzajúcich odsekoch tohto rozhodnutia. Odvolací súd poukazuje na to, že prijateľnou rozhodcovskou doložkou obsiahnutou v rozhodcovskej zmluve môže byť taká, ktorá bude so svojimi dôsledkami ozrejmená spotrebiteľovi v čase a spôsobom (bez pridanych „motivačných“ podmienok) kedy si aj priemerný spotrebiteľ dôsledky založenia právomoci rozhodcovského orgánu uvedomí, pričom doložka nevytlúči a ozrejmi spotrebiteľovi možnosť vec prejednať v súdnom konaní. Možnosť alternatívne si vybrať rozhodcovské, alebo súdne konanie nemá byť len napísané (v čase zníženej bdlosti spotrebiteľa), ale musí sa javiť byť naplnené vo vzťahu k priemernému spotrebiteľovi aj fakticky. Podľa názoru odvolacieho súdu rozhodcovská zmluva nebola individuálne dojednaná a spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Odvolací súd poznamenáva, že predmetná rozhodcovská zmluva znemožňuje spotrebiteľovi individuálne ovplyvniť obsah rozhodcovskej ako i úverovej zmluvy, pričom je potrebné dodať s cieľom vyvrátiť akékoľvek pochybnosti s poukazom na obsah § 54 ods. 2 Občianskeho

zákonníka, že pri výklade spotrebiteľských zmlúv sa postupuje podľa výkladu, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

36. Odvolací súd zhodne ako súd prvej inštancie prijal záver, že predmetný exekučný titul je v rozpore so zákonom, keďže celý postup od rozhodcovskej zmluvy až po rozhodcovský rozsudok je prejavom zneužitia práv dodávateľa, ktorý si vlastne takýmto postupom zaobstaral ekvivalent rozsudku súdu takmer na akékoľvek plnenie zo zmluvy. Odvolací súd výkon práv oprávneného - dodávateľa podľa predmetnej rozhodcovskej zmluvy považuje za nezlučiteľný s dobrými mravmi a právnou úpravou ochrany spotrebiteľa, v dôsledku čoho bolo dôvodné zamietnuť žiadosť súdneho exekútora už v štádiu rozhodovania exekučného súdu o tejto žiadosti na vykonanie exekúcie, pretože súdny exekútor žiadal vykonať exekúciu na podklade exekučného titulu, ktorý vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ani nemal byť vydaný, pričom rozhodcovský súd nemal ani právomoc rozhodovať spor účastníkov konania. Súd prvej inštancie preto správne zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie ako celok.

37. Vzhľadom k tomu, že odvolací súd dospel k záveru, že dojednanie rozhodcovskej doložky v rozhodcovskej zmluve je v danej veci treba považovať za neplatné dojednanie, pretože ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku, nepovažoval za potrebné zaoberať sa ďalšími odvolacími dôvodmi oprávneného uvedenými v podanom odvolaní, pretože s poukazom na ustálenú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva pri odôvodnení súdneho rozhodnutia sa nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (viď uznesenie NS SR sp. zn. 2Cdo 216/2012 a nález Ústavného súdu SR III. ÚS 119/03-30).

38. Poukazujúc na vyššie uvedené dôvody odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie rozhodol vo výroku vecne správne, preto napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

39. Odvolací súd o nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 tak, že v tomto štádiu konania procesne úspešnej povinnej nárok na náhradu trov konania nepriznal, pretože jej žiadne nevznikli a ani si žiadne neuplatnila.

40. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 veta druhá zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v spojení s § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).